

Utlåtande 2008:43 RIII (Dnr 315-1275/2007)

ABVA 07 Allmänna bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Stockholms stad och Huddinge kommun

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
ABVA 07 Allmänna bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Stockholms stad och Huddinge kommun godkänns.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

Den 1 januari 2007 trädde lagen (2006:412) om allmänna vatten- och avloppstjänster (VTL) i kraft. Lagen ersätter 1970 års lag om allmänna vatten- och avloppsanläggningar (VAL). Lagen om allmänna vatten- och avloppstjänster kräver nya allmänna bestämmelser (ABVA). Beslutet skall fattas av kommunfullmäktige i den kommun där verksamheten bedrivs. Stockholm Vatten AB bedriver som huvudman VA-verksamhet i såväl Stockholms stad som Huddinge kommun. Kommunfullmäktige i båda kommunerna skall därmed fatta beslut om de allmänna bestämmelserna. Dessa allmänna bestämmelser bör vara likalydande i kommunerna.

Förslaget till ABVA 07 innehåller färre bestämmelser jämfört med tidigare allmänna bestämmelser. Utredarna till VTL har uttalat att föreskrifterna i ABVA endast bör fokusera på själva användandet av den allmänna va-anläggningen. Tidigare har även bestämmelser av upplysningskaraktär och rörande va-installation m.m. ingått.

Styrelsen för Stockholm Vatten AB har hemställt att kommunfullmäktige godkänner förslaget till ABVA 07.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, brand- och räddningsnämnden och AB Svenska Bostäder.

Stadsledningskontoret har inget att erinra.

Exploateringsnämnden har inga invändningar mot förslaget då det inte innebär några förändringar i sak avseende nämndens verksamhetsområde.

Stadsbyggnadsnämnden föreslår justeringar av förslaget.

Brand- och räddningsnämnden uppmärksammar i sitt svar Stockholm brandsförsvars behov av släckvattenkapacitet.

AB Svenska Bostäder har inget att erinra i rubricerade ärende.

Mina synpunkter

Förslaget till ABVA 07 innehåller enligt Stockholm Vatten AB färre bestämmelser jämfört med tidigare allmänna bestämmelser. Bestämmelser som är av upplysningskaraktär eller rör va-installation har nu tagits bort. Förslaget har nästan ordagrant samma lydelse som det förslag till standard ABVA som branschorganisationen Svensk Vatten tagit fram att användas av va-huvudmännen i Sverige.

Jag delar bolagets bedömning att det är positivt att bestämmelserna koncentreras till frågor om användandet av den allmänna va-ledningen samt att Stockholm följer samma standard som övriga kommuner i Sverige.

De synpunkter som framförs av remissinstanserna går att hantera inom föreslagna bestämmelser, eller innebär större nackdelar än fördelar i och med att Stockholms bestämmelser då kommer att avvika från landets standard. ABVA 07 ligger i linje med den tillämpning som har gällt tidigare och innebär således inga större förändringar.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Carin Jämtin* och *Roger Mogert* (båda s), *Yvonne Ruwaida* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi noterar att föredragande borgarrådet anför att de synpunkter som framkommit i remissförfarandet går att beakta inom ramen för den föreslagna förändringen, möjligen med undantag för synpunkter som rör så oviktiga aspekter att ett icke enhetligt system i Sverige innebär ett större problem än de remissinstanserna pekar på. Vi utgår därför från att de synpunkter som brand- och räddningsnämndens remissvar lyfter fram också bedömts kunna hanteras.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

ABVA 07 Allmänna bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Stockholms stad och Huddinge kommun godkänns.

Stockholm den 5 mars 2008

På kommunstyrelsens vägnar:
KRISTINA AXÉN OLIN

Ulla Hamilton

Anette Otteborn

Särskilt uttalande gjordes av *Tomas Rudin, Roger Mogert, Teres Lindberg* och *Malte Sigemalm* (alla s), *Stefan Nilsson* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (s), (mp) och (v) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Den 1 januari 2007 trädde lagen (2006:412) om allmänna vatten- och avloppstjänster (VTL) i kraft. Lagen ersätter 1970 års lag om allmänna vatten- och avloppsanläggningar (VAL). Lagen om allmänna vatten- och avloppstjänster kräver nya allmänna bestämmelser (ABVA). Beslutet skall fattas av kommunfullmäktige i den kommun där verksamheten bedrivs. Stockholm Vatten AB bedriver som huvudman VA-verksamhet i såväl Stockholms stad som Huddinge kommun. Kommunfullmäktige i båda kommunerna skall därmed fatta beslut om de allmänna bestämmelserna. Dessa allmänna bestämmelser bör vara likalydande i kommunerna.

Förslaget till ABVA 07 innehåller färre bestämmelser jämfört med tidigare allmänna bestämmelser. Utredarna till VTL har uttalat att föreskrifterna i ABVA endast bör fokusera på själva användandet av den allmänna va-anläggningen. Tidigare har även bestämmelser av upplysningskaraktär och rörande va-installation m.m. ingått.

Styrelsen för Stockholm Vatten AB har hemställt att kommunfullmäktige godkänner förslaget till ABVA 07.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, brand- och räddningsnämnden och AB Svenska Bostäder.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 15 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Styrelsen för Stockholm Vatten AB har hemställt att kommunfullmäktige godkänner förslaget till ABVA 07. Enligt ny lag (2006:412) om allmänna vatten- och avloppstjänster (VTL) krävs nya allmänna bestämmelser och att sådana ska beslutas av kommunfullmäktige i respektive kommun. Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Förslaget till ABVA 07 innehåller enligt Stockholm Vatten AB färre bestämmelser jämfört med tidigare allmänna bestämmelser. Bestämmelser som är av upplysningskaraktär eller rör va-installation har nu tagits bort. Förslaget har nästan ordagrant samma lydelse som det förslag till standard ABVA som branschorganisationen Svensk Vatten tagit fram att användas av va-huvudmännen i Sverige.

Stadsledningskontoret har haft underhandskontakter med övriga remissinstanser och då funnit att det inte finns några invändningar mot förslaget. Det får anses positivt att bestämmelserna koncentreras till frågor om användandet av den allmänna va-ledningen samt att Stockholm följer samma standard som övriga kommuner i Sverige.

Stadsledningskontoret har i övrigt inga synpunkter i detta ärende och lämnar därför inget formellt tjänsteutlåtande.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2007 enligt följande

1. Exploateringsnämnden beslutar att som svar på remissen till kommundestyrelsen överlämna och återropa utlåtandet.
2. Nämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 juli 2007 har i huvudsak följande lydelse.

I sak innehåller inte ABVA 07 några förändringar inom exploateringsnämndens ansvarsområde. I enlighet med såväl den nu gällande ABVA 03 som den föreslagna ABVA 07 bekostar Staden i sin egenskap av fastighetsägare en uppsättning servisanlutningar i samband med exploatering/byggnation. När fastigheten har bebyggt och va-installationen inkopplats så upprättas avtal mellan huvudman och tomträttsinnehavare i dess egenskap av brukare av anläggningen.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 september 2007 enligt följande:

att som svar på remissen överlämna och återropa kontorets utlåtande.

Paragrafen förklarades omedelbart justerad.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 17 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

ABVA 07 består av 33 punkter(Se bilaga). I punkt 4. skrivs ”Med fastighet kan enligt 4 § lagen om allmänna vattentjänster i vissa fall även förstås byggnad eller annan anläggning, som ej tillhör ägaren till marken.” Man vänder sig alltså ibland till byggnadens ägare. Med anledning härav föreslår stadsbyggnadskontoret följande justeringar:

I punkt 6. ”Fastighetsägare är skyldig att följa ändring i och tillägg till dessa allmänna bestämmelser” önskas skrivningen ”Fastighetsägare **och byggnaders ägare** är skyldig att följa ändring i och tillägg till dessa allmänna bestämmelser.

I punkt 7. ”Fastighetsägare som vill ansluta fastigheten till den allmänna anläggningen

ska göra skriftlig anmälan till Stockholm Vatten som sedan ombesörjer inkopplingen” önskas skrivningen ”Fastighetsägare **och byggnaders ägare** som vill ansluta fastigheten eller byggnaden till den allmänna anläggningen ska göra skriftlig anmälan till Stockholm Vatten som sedan ombesörjer inkopplingen”.

I punkt 15 skrivs att Stockholm Vatten har rätt att kostnadsfritt disponera **platsen** för vattenmätaren. För att detta inte ska missförstås med ett helt rum föreslås skrivningen ”Vattenmätarens plats ska vara godkänt av Stockholm Vatten, som har rätt att kostnadsfritt disponera **utrymmet som mätaren erfordrar** och ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla mätaren.

I punkt 20 skrivs ”Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45 °C får inte tillföras i förbindelsepunkten”. Vad man menar är naturligtvis att om höga temperatur tillförs under en lång period är detta skadligt för material och anläggning. Här kan skrivas: ” Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45 °C får inte **kontinuerligt** tillföras förbindelsepunkten”.

Brand- och räddningsnämnden

Brand- och räddningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 27 augusti 2007 enligt följande:

att som svar på remissen överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Karin Hanqvist m.fl. (s) och Anna-Carin Wallin (v) med instämmande av ersättare Nicolas Heyum (mp), *bilaga*.

Brandförsvarets tjänsteutlåtande daterat den 11 juni 2007 har i huvudsak följande lydelse.

I brandförsvarets förslag fokuseras på själva användandet av den allmänna vatanläggningen. Brandförsvaret intresse i ärendet ligger först och främst i att bestämmelserna inte begränsar eller utgör hinder att utföra effektiva släckinsatser.

Behov av släckvattenkapacitet

I punkt 9 i bestämmelserna anges att Stockholms Vattens leverensskyldighet endast avser vatten av dricksvattenkvalitet för normal hushållsanvändning.

Detta kan innebära att dimensioner för vattenledningar minskas för att erhålla en god dricksvattenkvalité genom snabb vattenomsättning. Om utbyggnad och reparation av vattenledningsnätet leder till mindre dimensioner i vattenledningar än dagens mått, kan brandförsvaret inte få ut den vattenkapacitet genom brandposter som behövs för att kunna genomföra en snabb och effektiv släckning.

Det befintliga vattenledningsnätet i Stockholm är utfört och dimensionerat med beaktande av brandförsvarets behov av släckvatten. Brandförsvarets organisation vid

brandsläckning förutsätter att staden har ett konventionellt brandpostsystem. Släckbilarnas vattenvolym är begränsad till en första insats, vilket innebär att bilarna snabbt måste kopplas till närmaste brandvattenpost för att släckning skall kunna fortgå. Antalet släckbilar har dessutom minskat från två per brandstation till en, vilket innebär att den medhavda vattenmängden har halverats. Detta ökar beroendet av en snabb och säker vattenförsörjning via brandpostnätet.

Släckvattenförsörjningen anordnas i vissa kommuner med alternativt brandvattensystem. I sådana fall har kommunen relativt få brandvattenposter med god kapacitet. Dock måste brandförsvaret i sådana fall ha en utökad organisation både vad det gäller personal och tankfordon. Detta skulle innebära en väsentlig kostnadsökning för kommunen. Trenden går mot allt mindre insatsstyrkor som inte möjliggör släckning med tankfordon. Trafiksituationen i Stockholm torde dessutom innebära att en sådan lösning inte kan anses utgöra en säker brandvattenförsörjning.

Det borde vara rimligt, åtminstone praktiskt sett, att huvudmannen för en allmän vatanläggning bygger ut och dimensionerar ledningar, brandposter och andra anordningar också för att tillgodose behov som kan finnas från brandskyddssynpunkt.

Stadens bebyggelsestruktur har ett stort inslag av komplexa anläggningar. Sådana anläggningar är t.ex. stora varuhus, hotell, större garage och underjords anläggningar. Brandskyddet på flera av dessa anläggningar bygger på att det finns automatisk vattensprinkleranläggning, vilket ställer krav på ett stort vattenflöde. Som exempel kan nämnas t.ex. Klaratunneln, vars sprinklersystem vid utlöst larm förbrukar ca 6000 l/min. Det är angeläget även i dessa fall att ledningsnätets leveranskapacitet inte minskas på grund av vattenkvalitetskrav.

Antalet brandposter är däremot överdimensionerat i många villaområden i stadens utkanter. I dessa områden kan många brandposter tas bort och ledningsdimensionen minskas utan att det påverkar brandförsvarets släckningsförmåga.

Brandsläckning vid höjd beredskap och krig

Förutom brandpostnätet och övriga öppna vattentag finns ett 90-tal s.k. krigsbranddammarna. Dessa branddammarna innehåller 400 m³ vatten och de är ständigt fyllda med vatten. Krigsbranddammarna byggdes ursprungligen som en del av samhällets beredskap inför ett krigshot. De skulle utgöra reservvatten för brandsläckning i skadeområden i händelse av att det ordinarie brandpostnätet var ur funktion eller att det förelåg vattenbrist i övrigt. Idag, med förändrad hotbild och ett nästan obefintligt krigshot, utgör branddammarna huvudsakligen en resurs för den fredstida räddningstjänsten. Under de senaste åren förbereddes exempelvis användning av släckvatten från branddammarna i samband med bränderna på Elektravägen respektive Katarina Västra skola. Stockholm är huvudstad, den största kommunen och det mest riskutsatta området i Sverige med en mängd samhällsviktiga verksamheter och funktioner. Därför är räddningstjänstens brandsläckningsförmåga med tillhörande resurser mycket viktig för stadens säkerhet och beredskap. Det är därför av stor vikt att bl.a. branddammarna bevaras för att kunna användas såväl i fredstid som under höjd beredskap.

AB Svenska Bostäder

AB Svenska Bostäder har inget att erinra i rubricerade ärende.

RESERVATIONER M.M.

Brand- och räddningsnämnden

Reservation anfördes av Karin Hanqvist m.fl. (s) och Anna-Carin Wallin (v) med instämmande av ersättare Nicolas Heyum (mp) enligt följande

Brand- och räddningsnämnden beslutar **att** i huvudsak godkänna kontorets förslag till beslut, samt att därutöver anföra följande:

Vi vill understryka de synpunkter som förvaltningen för fram rörande dimensioneringen av vattenledningsnätet. För det första kan vi konstatera att de farhågor som förvaltningen för fram kan placeras i ett vidare perspektiv. Den nya majoriteten har av okänd anledning haft som en av sina främsta ambitioner att avlöva Stockholm Vatten AB funktioner och ambitioner med avseende på vatten- och avloppsarbetet i Stockholm och stockholmsregionen. Man har genomdrivit en ensidig fokusering på bolagets funktion som dricksvattenleverantör och medvetet valt att bortse från dess roll inom andra områden. Det har förvandlat bolaget från en del av samhällsbyggandet i Stockholm och stockholmsregionen till en slags kommunal vattennasare. All ambition att bidra till allmänna samhälleliga mål som miljö, säkerhet och skydd av mälaren och östersjön har därmed upphört.

För det andra är det viktigt att se till helheten. De krav på minskade rörliga kostnader som påförts brandförsvaret, liksom många andra verksamheter i kommunen, i syfte att effektivisera verksamheten tycks på många håll öka trycket på infrastrukturella och andra investeringskostnader. Någon samlad analys av sådana effekter tycks sällan göras. Uppenbarligen är detta ett ytterligare exempel på en sådan effekt.